

Forsvarsdepartementet

Deres referanse

Vår referanse

Dato

16-189207ADM-BORG/BORG

03.01.2017

Rapport avgitt av Lysne II-utvalget om digitalt grenseforsvar – Høringsuttalelse

Borgarting lagmannsrett har følgende kommentar om opprettelse av en DGF-domstol, kap. 9.3.2.

Vi er generelt skeptiske til særdomstoler. Vi mener at kontrollen på dette området må legges til de alminnelige domstoler på samme måte som kontrollen med hemmelige tvangsmidler under etterforskning, jf. strpl. kap. 16a, 16b og 16c, eller for å avverge alvorlig kriminalitet, jf. strpl. kap. 17b, eller i forebyggende øyemed, jf. politiloven § 17d.

Etter vårt syn er det uaktuelt at domstolen skal behandle slike saker i lokalene til E-tjenesten. Nødvendig sikkerhet må kunne etableres i domstolens lokaler.

Det er selvsagt at det av sikkerhetsmessige grunner vil være et begrenset antall dommere som behandler slike saker. Det må imidlertid være nødvendig avstand mellom dommerne og E-tjenesten. Vi er skeptisk til at E-tjenesten skal kurse dommerne for å sørge for at domstolen har "grunnleggende forståelse for etterretningsfaget og innsikt i etterretningsvurderinger og trusselbildet..." og at dommerne har "etterretningsfaglig kompetanse, teknisk og operativ innsikt i tjenestens virksomhet samt i overordnede myndigheters styrings- og prioriteringsvirksomhet" (side 58).

Tvert om må utgangspunktet her som ellers være at den informasjon som dommeren trenger for å ta stilling til den aktuelle begjæring, må han eller hun få gjennom begjæringen. På samme måte som andre som ber retten treffe en beslutning, må E-tjenesten argumentere overfor retten i den enkelte sak for at vilkårene er oppfylt og herunder gi den forklaring som anses nødvendig for at retten skal forstå grunnlaget for begjæringen. Forhåndskursing kan skape uheldige psykologiske bindinger mellom E-tjenesten og den enkelte dommer. I allfall er dette egnet til å reise tvil om domstolens uavhengighet. Ikke minst på dette området er det viktig at allmennheten har tillit til at det skjer en uavhengig kontroll. Dommerne må ikke oppfattes som E-tjenestens forlengede arm, dvs. som sandpåstrøere.

I forlengelsen av dette er det viktig at den rettslige kontrollen er reell og baseres på rettslige og mest mulig presise kriterier nedfelt i lov. For at den rettslige kontroll skal bli reell er kontradiksjon viktig. Det bør derfor vurderes å etablere en ordning med offentlig advokat, sml. ordningen etter strpl. § 100a ved tvangsmidler med utsatt underretning.

Med hilsen

Ola Dahl
førstelagmann

Hans-Petter Jahre
lagmann